

12. februar 2009

Telefonnotat om befordringsgodtgørelse i Køge Kommune

Borgmestersekretariatet i Køge Kommune, ved [REDACTED] ([REDACTED]), har rettet telefonisk henvendelse til ministeriet og stillet et spørgsmål om befordringsgodtgørelse til et byrådsmedlem. Det oplyses, at pågældende byrådsmedlem, der er bosiddende i Køge Kommune og har en form for konsulentvirksomhed. En del af arbejdet i konsulentvirksomheden består i at besøge kunder – ofte i Nordsjælland. Efter sådanne kundebesøg har det pågældende medlem flere gange deltaget i kommunalbestyrelsens møder, udvalgsmøder og lignende. I tilknytning hertil har medlemmet anmodet om godtgørelse af udgifter til transport fra kundebesøg – i f.eks. Nordsjælland – til Køge.

Borgmestersekretariatet er usikkert med hensyn til, om Køge Kommune – på de dage hvor det pågældende medlem efter kundebesøg deltager i møder – er forpligtet til at afholde befordringsudgifterne til medlemmets transport fra arbejdsstedet til mødestedet. Det er synspunktet, at medlemmet også ville have haft udgifter til transport fra Nordsjælland til Køge, hvis medlemmet ikke skulle have været til møde i kommunalbestyrelsen m.v.

Det er ikke oplyst, om udgifterne til kørsel afholdes af medlemmets virksomhed eller af medlemmet selv.

Det er ikke oplyst, om medlemmet sommetider returnerer til arbejdsstedet efter endt møde.

Ministeriet ses ikke tidligere at have udtalt sig eksplicit i tilknytning til en tilsvarende problemstilling.

Der er i § 16, stk. 10, litra a, i lov om kommunernes styrelse jf. lovbekendtgørelse nr. 696 af 27. juni 2008, fastsat regler om befordringsgodtgørelse.

§ 16, stk. 10, litra a er sålydende:

”I forbindelse med deltagelse i de i stk. 1, litra a-f, nævnte møder m.v., ydes der til kommunalbestyrelsesmedlemmer

- a) befordringsgodtgørelse og godtgørelse for fravær fra hjemstedet,”

Af Indenrigs- og Sundhedsministeriets vejledning nr. 9. af 9. februar 2007 om vederlag, diæter, pension m.v. for varetagelsen af kommunale hverv fremgår af pkt. 4.1.1. bl.a. følgende om befordringsgodtgørelse:

”Bestemmelsen i § 16, stk. 10, litra a, giver kun adgang til dækning af positive udgifter til befordring.

....

Dette er dog ikke ensbetydende med, at den generelle kilometersats kan udbetales til en person, som rent faktisk ikke har haft udgifter til befordringen. Et kommunalbestyrelsesmedlem, som får stillet en bil til rådighed, hvor alle udgifter er afholdt af en anden end kommunalbestyrelsesmedlemmet, er således ikke berettiget til at få godtgjort udgifter, idet vedkommende ingen udgifter har haft. Dette gælder, uanset hvem der stiller bilen til rådighed.

....

Uanset, at der ikke i lovens § 16, stk. 10, er fastsat begrænsninger i kommunernes pligt til at yde befordringsgodtgørelse, antages det, at bestemmelsen først og fremmest tager sigte på transport fra bopælen til det sted, hvor det kommunale hverv udøves.

Der vil dog efter bestemmelsen tillige være krav på godtgørelse af transportomkostninger fra et arbejdssted eller et andet opholdssted til mødestedet. Dette gælder også, selv om arbejdssted eller opholdssted ligger uden for kommunegrænsen, hvis det under hensyn til transporttiden og de dermed forbundne udgifter må anses for naturligt, at den pågældende deltager i mødet m.v.

Det må imidlertid antages, at kravet på befordringsgodtgørelse har sammenhæng med den mødepligt, der følger af det borgerlige ombud. Har kommunalbestyrelsesmedlemmet ikke mødepligt, og er medlemmet dermed ikke forpligtet til at varetage hvervet, har kommunalbestyrelsesmedlemmet ikke krav på befordringsgodtgørelse. Ministeriet har i en konkret sag udtalt, at en afstand på 45 km fra arbejdssted til mødested ikke i sig selv medførte, at der ikke var mødepligt ved kommunalbestyrelsesmøder m.v., og der ville derfor i en sådan situation være pligt til at yde befordringsgodtgørelse til det pågældende kommunalbestyrelsesmedlem, der kørte fra arbejdsstedet for at deltage i et møde og returnerede til arbejdsstedet. Der er derimod ikke adgang til at godtgøre transportomkostninger, hvis medlemmet har lovligt forfald, f.eks. på grund af bortrejse i forbindelse med arbejde eller ferie. Det bemærkes i den forbindelse, at det er antaget, at sommerhusophold o. lign. ikke kan anses som lovligt forfald, medmindre opholdet skyldes forhold, der kan opveje det borgerlige ombud, f.eks. forretninger, ferie og sygdom, herunder hos nære pårørende. Der kan endvidere være situationer, hvor medlemmet henset til afstanden mellem arbejdsstedet eller opholdsstedet uden for kommunegrænsen og mødestedet og de dermed forbundne meget omfattende rejseudgifter ikke har mødepligt. Det kan være tilfældet, hvis medlemmet arbejder eller opholder sig i en meget betydelig afstand fra mødestedet, f.eks. i Bruxelles.

Der kan endvidere være situationer, hvor medlemmet henset til afstanden mellem arbejdsstedet eller opholdsstedet uden for kommunegrænsen og mødestedet og de dermed forbundne omfattende rejseudgifter har mødepligt uden at have krav på befordringsgodtgørelse. Dette kan være tilfældet, hvis medlemmet uden at have lovligt forfald opholder sig i betydelig afstand fra mødestedet. Ministeriet har i en konkret sag fundet, at en afstand på 200 km fra et sommerhus til det sted, hvor det kommunale hverv udøvedes, ikke fritog et kommunalbestyrelsesmedlem, der var pensioneret, fra mødepligt, når vedkommende uden at holde ferie m.v. opholdt sig i sommerhuset. Ministeriet fandt imidlertid videre, at der var tale om så betydelig afstand, at kommu-

nen ikke var forpligtet eller berettiget til at godtgøre de hermed forbundne befordringsudgifter.”

Det lægges til grund, at de møder, som medlemmet deltager i, er omfattet af kommunestyrelseslovens § 16, stk. 1, litra a-f.

Det lægges til grund, at medlemmet har haft positive udgifter til befordring. Herunder at det ikke er den pågældendes virksomhed, der har afholdt eller godtgjort udgifterne.

Kommunens pligt til at yde befordringsgodtgørelse til kommunalbestyrelsesmedlemmer har sammenhæng med den mødepligt, der følger af det borgerlige ombud, og kan dermed i et vist omfang bero på en skønsmæssig vurdering.

Kommunalbestyrelsen må således tage stilling til, om medlemmet har mødepligt i den pågældende situation. I modsat fald er der allerede af den grund ikke krav på befordringsgodtgørelse.

Som eksempel på en situation, hvor kommunen efter omstændighederne kan være forpligtet til at yde befordringsgodtgørelse har ministeriet tidligere nævnt tilfælde, hvor der afholdes et kommunalbestyrelsesmøde i normal arbejdstid, og hvor der derfor er spørgsmål om godtgørelse i forbindelse med befordring fra arbejdspladser på egnen og tilbage igen.

Afstanden mellem arbejdsstedet og mødestedet kan medføre, at der foreligger lovligt forfald og dermed ophør af pligt til godtgørelse af befordringsudgifter. Som led i kommunens vurdering må der således tages stilling til, om afstanden mellem arbejdssted og mødested begrunder lovligt forfald. Ministeriet har tidligere udtalt, at en afstand på 45 km fra arbejdsstedet til mødestedet ikke i sig selv kan medføre, at der ikke er mødepligt ved kommunalbestyrelsesmøder m.v.

Udgangspunktet for § 16, stk. 10, litra a, i lov om kommunernes styrelse er, at der ydes befordringsgodtgørelse fra bopælen til det sted, hvor det kommunale hverv udføres, men der kan som nævnt tillige efter bestemmelsen være krav på befordringsgodtgørelse fra arbejdspladsen eller andet opholdssted til mødet.

Ministeriet har tidligere udtalt, at det efter bestemmelsen er en grundlæggende forudsætning for at yde befordringsgodtgørelse, at transporten er begrundet i varetagelsen af det kommunale hverv. Bestemmelsen giver ikke hjemmel til at yde befordringsgodtgørelse for transport, der er begrundet i varetagelsen af private formål – uanset at disse tidsmæssigt måtte ligge i forlængelse af varetagelsen af det kommunale hverv.

Ministeriet har endvidere i en konkret sag udtalt, at såfremt kommunalbestyrelsen tilrettelægger sine møder, så et bestemt medlem normalt har mulighed for at deltage i forbindelse med weekend-besøg på bopælen, vil der ikke opstå spørgsmål om godtgørelse af rejse udgifter, idet rejsen under disse omstændigheder ikke vil være forbundet med hvervet.

Det er således kontorets opfattelse, at kommunen må foretage en konkret vurdering af, om det pågældende medlems befordring er forbundet med varetagelsen af det kommunale hverv. Der kan herved lægges vægt på, om medlemmet – uagtet det kommunale hverv – ville have haft i det væsentlige tilsvarende befordring i forbindelse med transport fra arbejdsstedet til hjemmet.

Det bemærkes, at Indenrigsministeriet i tilknytning til en konkret henvendelse blev bedt om en udtalelse vedrørende et kommunalt notat om udbetaling af befordringsgodtgørelse.

Af notatet fremgik bl.a. følgende.

”1. Transport fra hjemmet og retur til hjemmet.

Foretages transporten fra hjemmet og til stedet, hvor det offentlige hverv udføres, og retur til hjemmet, ydes godtgørelse med den faktiske udgift eller ved anvendelse af egen bil med kilometergodtgørelse.

2. Transport fra arbejdsstedet og retur til hjemmet eller omvendt

Foretages transporten fra arbejdsstedet og til stedet, hvor det offentlige hverv udføres, og retur til hjemmet, ydes godtgørelse som i situation 1.”

Indenrigsministeriet tog ikke eksplicit stilling til den pågældende ordning, men havde ikke indvendinger mod denne del af notatet.

Det indstilles, at der svares følgende til kommunen:

- Kommunen må sikre sig, at de grundlæggende betingelser for at godtgøre af befordringsudgifter efter kml. § 16, stk. , litra a, er opfyldt:
 - o Befordringen skal vedrøre møder omfattet af kml. § 16, stk. 1, litra a-f.
 - o Medlemmet har haft positive udgifter til befordring.
 - o Medlemmet må ikke have haft lovligt forfald til de møder, som det pågældende medlem ønsker befordringsgodtgørelse i tilknytning til. I givet fald vil der allerede af den grund ikke være krav på befordringsgodtgørelse.
- Reglerne om befordringsgodtgørelse tager først og fremmest sigt på transport fra bopælen til mødestedet.
- Der er praksis for, at der ud over at yde godtgørelse til transport fra det mødepligtige medlems hjem til mødestedet også kan være krav på godtgørelse af udgifter til transport fra et arbejdssted eller andet opholdssted til mødestedet. Der har i konkrete sager været tale om, at medlemmet efterfølgende returnerede til arbejdsstedet.
- Kommunen må efter ministeriets opfattelse foretage en konkret vurdering af, om den transport, som det pågældende medlem ønsker udgiftsgodtgørelse for, har været begrundet i varetagelsen af det kommunale hverv.

- Der kan efter ministeriets opfattelse herved lægges vægt på, om medlemmet – uagtet det kommunale hverv – ville have haft i det væsentlige tilsvarende befordring i forbindelse med transport fra arbejdsstedet til hjemmet.